

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМ ПОТЕНЦІАЛОМ

SYSTEM APPROACH TO INTRODUCING THE CONTENT OF PRODUCTION CAPACITY MANAGEMENT

У статті проаналізовано та систематизовано наукові підходи до розуміння сутності та структури управління виробничим потенціалом підприємства, що базуються на положеннях теорії потенціалу підприємства, його складових частин, а також теоретичних підходів до розуміння змісту виробничого потенціалу. На основі результатів проведеного аналізу уточнено визначення та структуру управління потенціалом підприємства з позицій системного підходу. Особливу увагу приділено характеристиці принципів, методів управління виробничим потенціалом, методологічній основі його реалізації та змістовному відображенню забезпечення управління ним. Визначено, що системний підхід дозволяє глибше зрозуміти природу виробничого потенціалу як об'єкта управління і, відповідно, визначити шляхи удосконалення механізмів управління з метою забезпечення оптимального зростання та розвитку промислових підприємств в сучасних умовах.

Ключові слова: виробничий потенціал, управління, ефективність, конкурентоспроможність, науковий підхід, структура, принципи, методи, інструменти, функції.

В статье проанализировано и систематизировано научные подходы к пониманию сущности и структуры управления производственным потенциалом предприятия, которые базируются на основах теории потенциала предприятия, его составляющих, а также теоретических подходов к пониманию сущности производственного потенциала. На базе результатов проведенного анализа уточнены определение и структура управления потенциалом предприятия с позиций системного подхода. Особое внимание уделено характеристике принципов, методов управления производ-

ственным потенциалом, методологической основе его реализации и содержательному отображению обеспечения управления им. Определено, что системный подход позволяет глубже понять природу производственного потенциала как объекта управления и, соответственно, определить пути совершенствования механизмов управления с целью обеспечения оптимального роста и развития производственных предприятий в современных условиях.

Ключевые слова: производственный потенциал, управление, эффективность, конкурентоспособность, научный подход, структура, принципы, методы, инструменты, функции.

The article analyzes and systematizes scientific approaches to the understanding of the essence and structure of management of the enterprise's production potential, which basically contain the basic provisions of the theory of the potential of the enterprise, its components, as well as theoretical approaches to understanding the content of production potential. On the basis of the results of the analysis, the definition and structure of the company's potential management from the point of view of the system approach are specified. Particular attention is paid to the description of the principles, methods of management of production potential, methodological basis of its implementation and the content reflection of its management. It has been determined that the system approach allows to understand deeper the nature of production potential as an object of management and, accordingly, form the basis for improving the management mechanisms for optimal growth and development of industrial enterprises in modern conditions.

Key words: production potential, management, efficiency, competitiveness, scientific approach, structure, principles, methods, tools, functions.

УДК 338.2

Кавтиш О.П.

к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Данилов А.В.

магістр Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Постановка проблеми. Питання нарощення виробничого потенціалу протягом багатьох років залишається актуальним для промислових підприємств України, оскільки саме вони є відповідальними за створення нової вартості, задоволення потреб споживачів у товарах та послугах, а також запровадження у виробничий процес обмежених економічних ресурсів: трудових, фінансових, інтелектуальних тощо, забезпечення оптимального процесу суспільного відтворення. Водночас, статистичні дані свідчать, що виробничий потенціал промислових підприємств України постійно скорочується. Так, у 2014 р. та 2015 р. індекс промислової продукції неухильно скорочувався (на 10,1% та 13% відповідно), незважаючи на збільшення обсягів замовлення на виробництво продукції, а також на збільшення її реалізації у грошових обсягах (з 1 428 млрд грн до 1 776 млрд грн). Водночас,

суттєво зменшилася вартість основних засобів у фактичних цінах (на 44,5% з 13 752 млрд грн до 7 641 млрд грн) [1].

Основою нарощення виробничого потенціалу промислових підприємств повинно стати удосконалення управління шляхом імплементації у їхню діяльність науково та практично обґрунтованих принципів, методів та інструментарію, організаційного та іншого забезпечення з метою адаптації до змін середовища впливу та підвищення рівня конкурентоспроможності.

Відповідно, його удосконалення та ефективність реалізації залежить від обраного наукового підходу. Серед наявних, на наш погляд, найбільшої уваги потребує системний підхід, який дозволить ідентифікувати складові елементи управління виробничим потенціалом, взаємозв'язки між ними, їх цільове спрямування, уточнити сутність виробничого потенціалу підприємства як

об'єкта управління, а також необхідне організаційно-економічне забезпечення управління, фактори впливу на його реалізацію.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання сутності та структури виробничого потенціалу є предметом дослідження ряду вітчизняних та зарубіжних науковців. Серед них варто відзначити А. Анчишкіна, В. Архипова, Е. Фігурнова, А. Задоя, М. Горшкова, В. Авдєєнко, В. Котлова, Д. Шевченко, Л. Ревуцького.

Теоретичне осмислення змістовного наповнення дефініції «управління виробничим потенціалом» здійснюється у працях Л.І. Абалкіна, І. Лукінова, О. Альохіна, І. Карапейчика, С. Іщука, О. Федоніна та інших, праці яких стали значним внеском у розвиток обраної теми дослідження.

Водночас, варто зазначити, що наразі питання сутності виробничого потенціалу та управління ним залишається найбільш дискусійним з позиції теорії потенціалу. Крім того, проблеми, пов'язані з управлінням виробничим потенціалом, розглядаються у ряді зазначених досліджень фрагментарно. Це вимагає подальшого уточнення змісту та виявлення ключових структурних елементів управління виробничим потенціалом як системи.

Постановка завдання. Метою наукового дослідження є уточнення сутності управління виробничим потенціалом промислових підприємств на основі застосування системного підходу.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Серед наукових підходів, які наразі застосовуються у дослідженні змісту управління виробничим потенціалом, доцільно розглядати такі, як: системний (розглядає управління як систему, що має вхід, вихід, керувану і керуючу підсистеми), процесний (представляє управління через призму процесів, що визначають особливості його дії), цільовий (ідентифікує управління через дерево цілей, які воно покликаний реалізувати) та функціональний (характеризує функціональне наповнення управління, тобто набір функцій, які йому притаманні).

Незалежно від того, який із підходів закладається в основу управління виробничим потенціалом, доцільно враховувати, що:

– управління виробничим потенціалом підприємства може здійснюватися як у рамках загальних завдань системи управління підприємства в цілому, так і спеціальною системою управління, що має необхідні атрибути, серед яких: принципи функціонування, структура, елементний склад інформаційного, економічного, кадрового, правового та організаційного забезпечення;

– управління виробничим потенціалом підприємства має на меті ефективно використання його ресурсів та розвиток його можливостей, а також подолання недоліків управління, притаманне сучасним підприємствам. Такий процес має включати в себе набір елементів, взаємопов'язаних

певним чином, що забезпечували б максимально стабільний та ефективний процес управління і надавали здатності подальшого розвитку у часі.

На нашу думку, серед названих вище підходів найбільш повно розкриває зміст управління виробничим потенціалом саме системний підхід, який враховує усі його елементи, взаємозв'язки та взаємозалежності між ними. Він є базовим щодо *процесного підходу*, який дозволяє розглядати управління як набір взаємопов'язаних процесів і виробничий потенціал через призму бізнес-процесів його формування, використання, нарощення; *функціонального*, який дозволяє уточнити і зрозуміти суть функцій управління за структурними елементами і процесами управління; *цільового підходу*, який забезпечує концентрацію на очікуваних результатах підприємства у короткостроковій і довгостроковій перспективах.

Традиційно системний підхід передбачає аналіз явищ та процесів шляхом виділення керуючої, тобто суб'єкта, а також принципів, методів, інструментів, функцій управління, керованої (об'єкта управління) підсистем, входу і виходу із системи.

На наш погляд, оскільки виробничий потенціал є складною категорією, яка досі не отримала у науковій літературі єдиного тлумачення, доцільно охарактеризувати його як об'єкт управління.

Історично поняття виробничого потенціалу конкретизувалося та уточнювалося у межах трьох основних наукових підходів: ресурсного, структурного (структурно-функціонального) та цільового (результативного) (рис. 1).

Ресурсний підхід розглядає виробничий потенціал як суму вартісних та фізичних оцінок окремих його складових частин [1, с. 25]. Одним із перших у науковій літературі використав дане поняття А. Анчишкін, який розглядав виробничий потенціал як «набір ресурсів, які в процесі виробництва набувають форми факторів виробництва» [1, с. 61]. У період свого створення таке тлумачення могло вважатися повним та вичерпним, проте сьогодні воно є частковим, адже не враховує потенційні можливості підприємства. Також характерними рисами поняття «виробничий потенціал підприємства», згідно з ресурсним підходом, є: розгляд підприємств згідно з моделлю їх побудови у кінці 80-х – початку 90-х років ХХ ст., оскільки саме тоді ресурсний підхід набув найбільшого поширення; визначення оптимального співвідношення ресурсів як основної цілі використання виробничого підходу; відокремленість від мети здійснення господарської діяльності підприємства.

Структурний (структурно-функціональний) підхід зосереджує увагу на дотриманні раціональної структури виробничого потенціалу підприємства. Він вимірює його величину, виходячи з нормативних співвідношень та прогресивних норм, заданих найбільш досконалими технологіями, загальною

Рис. 1. Наукові підходи до визначення сутності виробничого потенціалу [3, с. 52]

організацією виробництва та організацією окремих його підсистем із тих, що знаходять своє використання в галузі [4, с. 27]. Основними рисами структурного підходу до тлумачення поняття «виробничий потенціал» підприємства є: розгляд предмета дослідження як сформованих у своїх взаємозалежності та взаємозв'язку системи, а не простого набору ресурсів; пошук оптимальних співвідношень складників виробничого потенціалу підприємства з метою його найбільш ефективного використання.

Цільовий підхід (результативний) спрямований на виявлення відповідності наявного потенціалу досягненню поставлених цілей. Цей підхід розраховує величину виробничого потенціалу за рівнем відповідності окремих складових елементів потенціалу необхідному (ідеальному) уявленню про структуру, склад та механізми функціонування потенціалу з метою виготовлення конкурентоспроможної продукції. Цільовий підхід також знаходить відображення у нормативних «деревах цілей» («деревах проблем»), які використовуються на підприємстві, із широким спектром локальних та системних оцінок окремих елементів та взаємозв'язків [5, с. 54].

На наш погляд, усі зазначені підходи мають право на існування, проте найбільш повно зрозуміти сутність та структуру виробничого потенціалу можна лише шляхом їх комплексного застосування, коли: ресурсний забезпечує розуміння базових елементів виробничого потенціалу, структурний дозволяє розширити їхнє розуміння та визначити взаємозв'язки між ними, у т. ч. з урахуванням специфіки сфери діяльності, масштабів підприємства та інших характеристик, а результативний у поєднанні з ними дозволяє ідентифікувати напрями його формування, накопичення, використання та оцінювання результатів ефективності даних процесів.

З урахуванням вищезазначеного, за доцільне вважаємо надати визначення виробничого потенціалу підприємства як сукупності взаємопов'язаних між собою ресурсів (виробничих, трудових, інформаційних, фінансових та ін.) і їхніх конкретних потенційних виробничих можливостей, що можуть бути виражені як якісні та кількісні, матеріальні і нематеріальні, вартісні та натуральні характеристики виробничої бази, та забезпечують здатність підприємства виготовляти товари згідно зі встановленими вимогами та в обсягах, достатніх для досягнення цілей підприємства з мінімальними витратами, задоволення у повному обсязі споживчих потреб, а також забезпечення процесу інтенсивного суспільного відтворення.

Щодо складових елементів, які формують структуру виробничого потенціалу, то тут теж існує різниця в авторському тлумаченні. Т. Бова серед основних складників виробничого потенціалу називає основні фонди, трудові ресурси, матеріально-сировинні ресурси, інформаційно-інноваційні ресурси тощо [2, с. 28]. Н. Краснокутська виділяє такі основні групи ресурсів: людські, матеріальні, фінансові та інформаційні [3, с. 45]. Є. Жук вказує, що на сьогодні доцільно говорити про такі складові елементи виробничого потенціалу, як: фінансовий, матеріально-сировинний, техніко-технологічний, трудовий, інформаційно-інноваційний [2, с. 27].

На нашу думку, варто визначити такі складові частини виробничого потенціалу, як: техніко-технологічна, інтелектуально-трудова, матеріально-сировинна, фінансова та інформаційна. Інноваційну складову частину не виділятимемо окремо, оскільки вона є мікроелементом кожної з названих і, водночас, результатом управління виробничим потенціалом загалом (досягнення поставлених цільових результатів діяльності). Вона проявля-

ється у процесі застосування раціоналізаторських пропозицій, освоєння нових технологій, підвищення рівня кваліфікації виробничого персоналу тощо та характеризує не стільки ресурси, скільки виробничі можливості. Ці елементи дозволяють говорити про те, що керовану підсистему формують явища та процеси, а також суб'єкти, які безпосередньо беруть участь у забезпеченні виробничого процесу та його реалізації, взаємозв'язках із іншими підрозділами та бізнес-процесами на підприємстві. До них можна віднести виробничі цехи, випробувальні лабораторії, складські відділи та ін.

Враховуючи зазначене, можна конкретизувати керуючу підсистему управління виробничим потенціалом підприємства. Розуміння суб'єкта управління як провідного спеціаліста-управлінця зі складу керуючої ланки вищого керівництва підприємства, який здійснює формулювання вихідних положень щодо виробничого потенціалу, розробляє модель управління, є, на наш погляд, дещо спрощеним і потребує свого уточнення. Зважаючи на те, що управління виробничим потенціалом пов'язане із необхідністю його формування, використання, накопичення, аналізу і контролю, прогнозування і планування, варто говорити про необхідність включення до суб'єктів управління представників усіх ланок організаційної структури підприємства, функції яких прямо чи опосередковано пов'язані із виконанням вказаних завдань. До основних із них можна відносити керівника під-

приємства, директора з виробництва, провідних (головних) технологів, інженерів, майстрів, керівників сервісних та складських підрозділів, відділу якості та НДДКР тощо. Ряд указаних завдань виконують також представники планово-економічного підрозділу, відділу збуту та матеріально-технічного постачання тощо. Склад суб'єктів управління виробничим потенціалом залежить від сфери діяльності, масштабів підприємства, організаційної структури управління, організаційно-правової форми господарювання та інших параметрів.

Суб'єкти управління повинні формувати політику управління виробничим потенціалом, задавати цілі і завдання у процесі їхньої реалізації. Цілі управління виробничим потенціалом мають встановлюватися залежно від стратегії та обраних напрямів розвитку підприємства, впливу факторів середовища його функціонування на основі результатів оцінювання наявного виробничого потенціалу. При цьому вони характеризують резерви нарощення виробничого потенціалу як основу досягнення стратегічних і тактичних цілей управління виробничим потенціалом та цілей розвитку підприємства, забезпечення нарощення його економічного потенціалу загалом.

Реалізація зазначених цілей відбувається на основі відповідних принципів управління. Принципи, які, на наш погляд, мають ключове значення у застосуванні системного підходу до управління виробничим потенціалом, наведені на рис. 2.

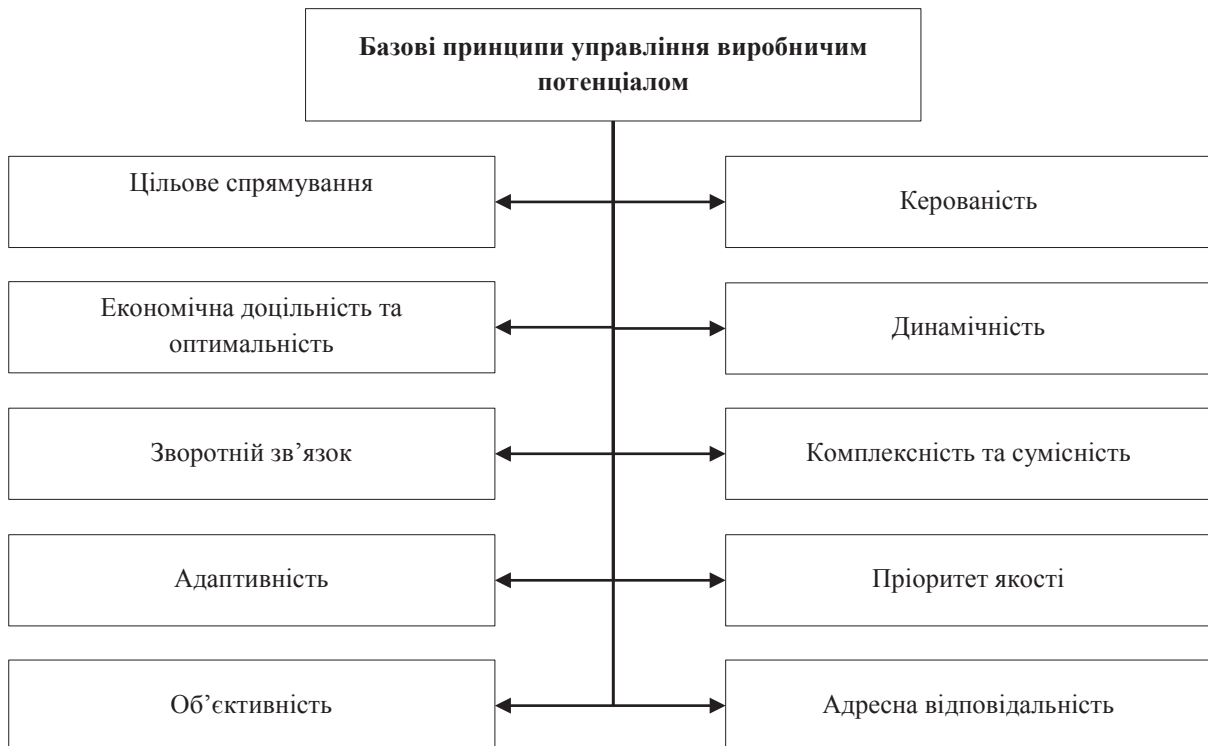

Рис. 2. Базові принципи управління виробничим потенціалом

Джерело: уточнено на основі [8, с. 140–142]

Зазначені принципи дозволяють керуючій підсистемі реалізувати поставлені (визначені) цілі раціонально, базуючись на об'єктивних достовірних даних, з урахуванням інших складових частин економічного потенціалу підприємства. Пріоритет якості дозволяє оптимізувати виробничий процес і здійснювати управління ним таким чином, щоб мінімізувати втрати як на вході, так і на виході даного процесу. Адресна відповідальність є принципом, який дозволяє встановлювати чіткі межі відповідальності у процесі реалізації функцій управління виробничим потенціалом та досягнення поставлених цілей на всіх ланках менеджменту підприємства.

Функції управління виробничим потенціалом, на наш погляд, доцільно розглядати з позицій класичної теорії управління, тобто до них варто відносити планування, прогнозування, організацію і координацію, комунікацію, мотивацію, аналіз та контроль.

Планування та прогнозування полягає у розподілі виробничого потенціалу за складовими елементами, формуванні планів щодо його використання з урахуванням наявних ресурсних обмежень, зокрема, фінансових, кадрових, технологічних тощо. Організація і координація передбачають втілення результатів планування виробництва шляхом створення системи та відповідних механізмів управління виробничим потенціалом підприємства, налагодженні взаємозв'язків за усіма складовими частинами ланцюга цінностей підприємства, динамічного моніторингу результатів, забезпечення управління виробничим потенціалом. Функція комунікації полягає у налагодженні каналів взаємодії та руху інформації (формальних і неформальних) між об'єктами та суб'єктами, задіяними у процесі виробництва, супутніми процесами, а також за належне інформаційне забезпечення підприємства. Мотивація забезпечує підвищення продуктивності виробництва за

рахунок аналізу та впливу на виробничий потенціал підприємства, зокрема, умов, форм та засобів стимулювання персоналу у процесі реалізації усіх складників виробничого процесу. Нарешті, на основі реалізації функції аналізу та контролю забезпечується виконання діагностики виробничого процесу та формування рішень, спрямованих на підвищення його ефективності.

Реалізація цих функцій здійснюється на основі застосування відповідних методів та інструментів управління. Основні з них представлено у табл. 1.

Їх застосування дозволяє проводити ефективні організаційні процедури, зокрема, перерозподіляти наявні обсяги ресурсів та залучати додаткові, більш раціонально формувати і використовувати виробничі можливості.

Під час реалізації функцій, застосування відповідних методів та інструментів управління виробничим потенціалом підприємства необхідно звертати увагу на організаційно-економічне забезпечення даного процесу, яке може бути сформоване за рахунок інформаційних, технічних та нормативно-правових складових частин.

Інформаційне забезпечення передбачає проведення робіт із накопичення і обробки поточної інформації, створення ряду ідей із використання та розвитку виробничого потенціалу, застосування відповідних інформаційних технологій.

Ресурсне забезпечення означає наявність необхідних технічних засобів управління, засобів комунікації розвитку і використання спеціальної технічної бази розвитку виробничого потенціалу.

Елементи нормативно-правового забезпечення покликані здійснювати регулювання правових відносин між суб'єктами господарювання, а також внутрішні організаційні процеси та процедури [7, с. 65]. Крім того, нормативне забезпечення

Таблиця 1

Методи та інструменти управління виробничим потенціалом підприємства

Групи управління потенціалом підприємства	Методи управління виробничим потенціалом підприємства	Інструменти управління виробничим потенціалом підприємства в межах методів
Економічні	Маркетингові дослідження	Моніторинг ресурсної бази, аналіз ринку засобів виробництва
	Використання внутрішніх резервів	Формування запасів та резервів для безперервного надходження ресурсів
		Стратегічне і тактичне планування виробничого потенціалу Управління дебіторською заборгованістю
Організаційно-адміністративні	Модернізація виробництва	Впровадження інновацій у виробництво, апробація технологічних новинок
	Удосконалення управління	Аналіз ефективності управління, підвищення ефективності прийняття рішень Розробка норм, стандартів, технічних умов, регламентів тощо
Соціально-психологічні	Преміювання персоналу	Впровадження мотиваційної системи
	Соціальный розвиток підприємства	Запровадження розвивальних програм, семінарів, лекцій

означає розрахунок і введення нормативної бази управління за напрямками загальних і приватних нормативів, нормативів оцінки впливу факторів зовнішнього і внутрішнього середовища та ін.

Вхід у систему управління виробничим потенціалом підприємства доцільно описувати з позицій факторів впливу та сукупності ресурсів і потенційних можливостей, які підприємство отримує ззовні як відкрита соціально-економічна система і які визначають ефективність формування та використання виробничого потенціалу всередині підприємства, зважаючи на те, що виробництво тісно взаємопов'язане із рядом вхідних та вихідних процесів загалом. Умовою початку виробничого процесу є акумулювання достатньої кількості ресурсів та створення планів виробничої діяльності, які враховували б фактори впливу на управління виробничим потенціалом.

Фактори впливу доцільно поділяти на зовнішні та внутрішні, що можуть чинити безпосередній та опосередкований вплив. Серед них особливого значення набувають економіко-фінансові, організаційно-правові та соціально-психологічні фактори безпосереднього впливу [2, с. 32]. Зокрема, економіко-фінансові фактори включають у себе чинники, що впливають на забезпечення підприємства грошовими коштами та іншими фінансовими ресурсами та поділяються на рівні залежно від джерела походження (міжнародні, макроекономічні, ринкові, галузеві). Організаційно-правові фактори характеризуються станом розвитку інфраструктури, нормативно-правового забезпечення функціонування підприємств, параметрів організації діяльності підприємства за складовими частинами економічного потенціалу тощо. Врешті решт, соціально-психологічні фактори безпосереднього впливу – це фактори, що залежать від діяльності усіх осіб, що мають владу чи будь-яким іншим чином чинять вплив на підприємство, безпосередньо на виробничий процес.

Виходом із системи є результати діяльності управління виробничим потенціалом підприємства, що набувають характеру виготовленої продукції, створених послуг чи виконаних робіт. Вони є входом у підсистему збуту підприємства (насамперед, виробничих) або безпосереднім виходом із системи виробництва і збуту (для комерційних підприємств, загалом організацій сфери послуг). Крім того, на виході із системи управління виробничим потенціалом можна оцінити та визначити, наскільки ефективною є така система управління і чи призводить її діяльність до нарощення економічного потенціалу підприємства загалом.

Така система в сучасних умовах має базуватися не лише на традиційних підходах до управління підприємством та організації виробництва, а і враховувати методологічні положення концепцій проактивного управління, менеджмент-маркетингу, стейкхолдерів, інтенсифікації та ін.

Особливого значення це набуває саме для виробничих підприємств, оскільки ефективність використання (перетворення) наявних ресурсів та можливостей у процесі виробництва з одночасною динамічною взаємоузгодженістю за усіма бізнес-процесами (маркетингом, логістикою тощо, які стосовно виробництва є додатковими) визначає умови для підвищення результативності діяльності підприємств загалом, їхнього динамічного стратегічного розвитку.

Таким чином, розуміння сутності управління виробничим потенціалом підприємства як системи дозволяє чітко визначити об'єкт управління, фактори впливу на нього, обґрунтувати методи та інструменти управлінського впливу, напрямки підвищення ефективності взаємодії підрозділів та бізнес-процесів підприємства у формуванні, використанні і накопиченні виробничого потенціалу як елемента загальноекономічного потенціалу для забезпечення умов мінімізації витрат підприємства, максимізації доходів, ідентифікувати чинники посилення конкурентних позицій підприємства.

Висновки з проведеного дослідження. Глушення поняття «управління виробничим потенціалом підприємства» як економічної категорії досі залишається дискусійним. Вчені не дійшли єдиного висновку щодо його сутності, оскільки дана економічна категорія постійно розвивається та вдосконалюється. Наразі існує чотири базові підходи до визначення управління виробничим потенціалом: системний, процесний, цільовий та функціональний, кожен із яких розкриває його сутність під відповідним кутом зору, на основі відповідної методологічної бази. Їх аналіз показав, що вони є еволюційними формами відображення даного поняття з погляду розширення його змісту.

Авторами було запропоновано узагальнене визначення управління виробничим потенціалом, із позицій системного підходу, як складної динамічної системи, де реалізуються функції планування, прогнозування, мотивування, аналізу та контролю, комунікації, координування і організації процесів накопичення, розподілу, перетворення і використання виробничих ресурсів та можливостей, орієнтованих на реалізацію завдань виробничої діяльності у контексті сукупності цілей за ланцюгом цінностей підприємства з метою отримання комплексного соціально-економічного ефекту в результаті їх досягнення на основі науково обґрунтованих принципів, методів та інструментів із урахуванням впливу факторів середовища функціонування підприємства. Така система є підсистемою управління економічним потенціалом підприємства загалом. Обґрунтовано методологічні основи, на яких воно має базуватися в сучасних умовах.

Теоретичне і практичне значення роботи полягає в поглибленні та розширенні теоретичних основ сутності управління виробничим потенціалом як системи та визначенні його структурних елементів як основи удосконалення механізмів управління виробничим потенціалом підприємств.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Дані щодо показників обсягу основних засобів України та індексу промислової продукції. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrstat.gov.ua/>.
2. Бова Т.В. Оцінка ефективності використання виробничого потенціалу сучасних промислових підприємств / Т.В. Бова. – 2013. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekpr/2008_12/2/bova.pdf.
3. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : [навч. посіб.] / Н.С. Краснокутська. – Х. : ХДУХТ, 2005. – 287 с.
4. Іщук С. Концептуальні засади формування та розвитку виробничого потенціалу промислових підприємств / С. Іщук // Регіональна економіка. – 2005. – № 3. – С. 48–56.
5. Авдєєнко В.Н. Производственный потенциал промышленного предприятия / В.Н. Авдєєнко, В.А. Котлов. – М. : Экономика, 2004. – 240 с.
6. Федонін О.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : [навч. посіб.] / [О.С. Федонін, І.М. Рєпіна, О.І. Олексюк]. – К. : КНЕУ, 2006. – 316 с.
7. Гончар О.І. Актуалізація управління потенціалом підприємства за умов євроінтеграції : [монографія] / О.І. Гончар. – Хмельницький : ХНУ, 2015. – 333 с.
8. Хрущ Н.А. Механізм формування та реалізація фінансової стратегії в системі управління підприємством / Н.А. Хрущ, А.В. Лісова // Науковий вісник Херсонського державного університету. Економічні науки. – 2014. – Вип. 5 (2). – С. 140–142.

REFERENCES:

1. Dani shchodo pokaznykiv obsiahu osnovnykh zasobiv Ukrayiny ta indeksu promyslovoyi produktsiyi. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrayiny [Electronnyi resurs]. – Regim dostupu : <http://ukrstat.gov.ua/>.
2. Bova T.V. Otsinka effektivnosti vikotystannya vyrobnychoho potentsialu suchasnykh promislovykh pidpriemstv / T.V. Bova. – 2013. – [Electronnyi resurs]. – Regim dostupu : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekpr/2008_12/2/bova.pdf.
3. Krasnokutska N.S. Potentsial pidpriemstva formuvannya ta tsinka: [navch. posib.] / N.S. Krasnokutska. – Kharkiv : HDUGT, 2005. – 287 s.
4. Ischuk S. Kontseptualni zasady formuvannya ta rozvytku vyrobnychoho potentsialu promyslovogo pidpriemstva / S. Ischuk // Regionalna polityka. – 2005. – № 3. – S. 48–56.
5. Avdiienko V.N. Proizvodstvennyy potentsial prmyshlennogo predpriyatiya / V.N. Avdiienko, V. A. Kotlov. – M. : Ekonomika, 2004. – 240 s.
6. Fedonin O.S. Potentsial pidpriemstva formuvannya ta otsinka : [navch. posib.] / [O.S. Fedonin, I.M. Riepina, O.I. Oleksiuk]. – K. : KNEU, 2006. – 316 s.
7. Gonchar O.I. Aktualizatsiya upravleniya potentsialom pidpriemstva za umov evrointegratsii : [monographiya] / O.I. Gonchar. – Khmelnytsky : KhNU, 2015. – 333 s.
8. Krushch N.A. Mechanizm formuvannya ta realizatsia finansovoi strategii v systemi upravlinnia pidpriemstvom / N.A. Krushch, A.V. Lisova // Kharkivskii dershavnyi univversitet. – 2014. – №. 5 (2). – S. 140–142.

Kavtysh O.P.

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Enterprise Economics,
National Technical University of Ukraine
“Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

Danylov A.V.

Master's Degree
National Technical University of Ukraine
“Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

SYSTEM APPROACH TO INTRODUCING THE CONTENT OF PRODUCTION CAPACITY MANAGEMENT

Interpretation of the concept of “management of the productive potential of the enterprise” as an economic category remains controversial. Scientists have not reached the only conclusion regarding the presentation of its essence, since this economic category is constantly evolving and improving. At the moment, there are four basic approaches to the definition of production potential management: systemic, process, target and functional, each of which reveals its essence at an appropriate angle, based on the relevant methodological framework. Accordingly, their analysis showed that they are evolutionary forms of reflection of this concept in terms of expanding its content.

The authors proposed a generalized definition of the management of production potential from the standpoint of the system approach as a complex dynamic system, where the functions of planning, forecasting, motivating, analyzing and controlling, communicating, coordinating and organizing processes of accumulation, distribution, transformation and use of production resources and opportunities focused on the realization of the tasks of production activity in the context of a set of goals along the chain of values of the enterprise in order to obtain a comprehensive socio-economic effect as a result of their achievements on the basis of scientifically based principles, methods and tools for the effect of environmental factors of the enterprise. Such a system is a subsystem of management of the economic potential of the enterprise as a whole. The methodological foundations on which it should be based in modern conditions are substantiated.

The theoretical and practical significance of the work is to deepen and broaden the theoretical foundations of the essence of management of the production potential as a system and to determine its structural elements as the basis for improving the mechanisms of management of the production potential of enterprises.